Ankestyrelsen

Ankestyrelsens brev til Københavns Kommune

Tilsynsudtalelse om Københavns Kommunes ventelister på botilbudsområdet (kommunens sagsnr. 2026-4562 og 2026-0083167)

19. november 2026

J.nr. 25-20806

Ankestyrelsen
Nytorv 7, 2. sal
9000 Aalborg

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner (herefter tilsynet) vender hermed tilbage i sagen om København Kommunes brug af ventelister til midlertidige og længerevarende botilbud efter serviceloven.

Tilsynet udtalte den 10. december 2024, at Københavns Kommune handlede i strid med forsyningspligten ved at have ventelister til midlertidige og længerevarende botilbud. Samme dag sendte vi en generel tilsynsudtalelse til alle kommuner og KL om kommunernes forsyningspligt (forsyningsansvar) efter serviceloven og barnets lov.

På baggrund af Københavns Kommunens redegørelser, herunder om de tiltag, som kommunen stadig er i gang med, der har til formål at rette op på problemet med ventelister på bevilgede botilbud, har tilsynet løbende fulgt udviklingen i forhold til kommunens overholdelse af forsyningspligten. Vi vender nu tilbage på kommunens seneste to redegørelser af 30. april og den 26. juni 2026.

Til brug for sagens behandling har tilsynet indhentet udtalelser fra Socialministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Konklusion

Københavns Kommune handler i strid med forsyningspligten på botilbudsområdet.

Tilsynet beder på den baggrund Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune om at behandle denne udtalelse på et møde og ved

afstemning beslutte, hvad udtalelsen giver Borgerrepræsentationen anledning til.

Hvis Borgerrepræsentationen ikke træffer beslutning om at bringe det ulovlige forhold til ophør, beder tilsynet om at få oplyst, hvordan hvert enkelt medlem af Borgerrepræsentationen har stemt. Tilsynet bemærker, at et medlem ikke kan unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

Tilsynet skal i et sådant tilfælde bruge disse oplysninger med henblik på at kunne pålægge tvangsbøder til de medlemmer af Borgerrepræsentationen, der må anses for ansvarlige for kommunens manglende efterlevelse af kommunens forpligtelse. Se nærmere nedenfor.

Tilsynets vurdering

Tilsynet vurderer, at Københavns Kommune fortsat ikke efterlever tilsynets udtalelse af 10. december 2024 om kommunens forsyningspligt på botilbudsområdet.

Tilsynet vurderer også, at det ikke er foreneligt med servicelovens § 4, at Københavns Kommune kalkulerer med en venteliste, fordi kommunen ikke sikrer de nødvendige tilbud og pladser, der skal til for at dække det behov, som opstår i kommunen.

Tilsynet vurderer desuden, at en generel praksis, hvor borgere med komplekse udfordringer kan forvente en ventetid på mere end seks måneder, ikke kan karakteriseres som en kortere ventetid, og dermed ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

Vi lægger vægt på, at kommunen har et betydeligt antal borgere, der har fået bevilget et botilbud, men som afventer en konkret egnet plads. Den gennemsnitlige ventetid for borgere på kommunens venteliste (visitationsliste) var ultimo marts 2026 på 208 dage.

Vi lægger desuden vægt på, at kommunen i sin langsigtede kapacitetsplanlægning kalkulerer med en vedvarende venteliste (visitationsliste) på ca. 100 borgere, som har fået bevilget et botilbud, men afventer en konkret egnet plads. Kommunen har samtidig oplyst, at der herudover vil være en gruppe borgere med komplekse behov, som forventes at vente mere end seks måneder på et egnet botilbud

Vi henviser til Socialministeriets udtalelse af 2. november 2026. Ministeriet har udtalt, at det ikke er foreneligt med forsyningspligten efter servicelovens § 4, hvis en kommune ikke sikrer de nødvendige tilbud og pladser til at dække behovet og som led heri kalkulerer med en venteliste, der indebærer, at borgere ikke får den hjælp og støtte, som de har ret til.

Tilsynet vurderer desuden, at kommunen ikke kan begrunde manglende overholdelse af forsyningspligten med hensynet til kommunens budgetramme. Det gælder også kommunens beslutning om at reducere tempoet i køb af eksterne botilbudspladser.

Vi henviser i den forbindelse til Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 23. oktober 2026, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at kommunens opgavevaretagelse sker inden for både de juridiske og økonomiske rammer. Ministeriet har desuden fremhævet, at kommunalbestyrelsen som øverste bevillingsmyndighed kan fravige kommunens interne bevillingsregler.

På den baggrund vurderer vi, at Københavns Kommune fortsat har en ulovlig praksis på botilbudsområdet og ikke opfylder sin forsyningspligt efter servicelovens § 4.

Tilsynet beder Borgerrepræsentationen om at tage stilling

Tilsynet beder på den baggrund Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune om at behandle denne udtalelse på et møde og ved afstemning beslutte, hvad udtalelsen giver Borgerrepræsentationen anledning til.

Borgerrepræsentationen skal redegøre for, hvordan kommunen vil sikre, at den opfylder sin forsyningspligt efter servicelovens § 4, herunder hvilke konkrete foranstaltninger Borgerrepræsentationen vil iværksætte og hvornår. Borgerrepræsentationen skal herunder særligt redegøre for:

- Om kommunen fortsat i sin kapacitetsplanlægning vil forudsætte, at der løbende vil være ca. 100 borgere i visitationsprocessen med en gennemsnitlig ventetid på ca. tre måneder og en ventetid på op til seks måneder.

- Om kommunen fortsat vil acceptere, at nogle borgere med komplekse behov vil have en ventetid på over seks måneder.

Borgerrepræsentationen skal også redegøre for, om kommunen fortsat vil reducere tempoet i køb af eksterne botilbudspladser af hensyn til kommunens budgetramme.

Vi beder om at modtage Borgerrepræsentationens redegørelse og evt. resultat af afstemningen, som beskrevet nærmere ovenfor, umiddelbart efter Borgerrepræsentationens møde den 17. december 2026.

Særligt om tvangsbøder
Det er tilsynets opfattelse, at servicelovens § 4, om forsyningsforpligtelsen er klar, og at kommunalbestyrelsens forpligtelser som følge heraf er fastlagt tydeligt i lovgivningen. Det understøttes også af høringssvaret fra Socialministeriet.

Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at hvis Borgerrepræsentationen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan tilsynet pålægge de ansvarlige medlemmer af Borgerrepræsentationen tvangsbøder. Det står i § 50 b, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Tvangsbøder er løbende – typisk daglige eller ugentlige – bøder, som tilsynet kan pålægge de enkelte ansvarlige medlemmer af Borgerrepræsentationen, indtil den lovmæssige forpligtelse er opfyldt.

Formålet med anvendelsen af tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af en lovmæssig forpligtelse. Der vil derfor ikke kunne pålægges tvangsbøder på grundlag af en afstemning over for de medlemmer i Borgerrepræsentationen, der har stemt for, at forpligtelsen opfyldes.

Tilsynets kompetence

Vi fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Vi kan udtale os om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan vi pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder. Det står i § 50 b, i kommunestyrelsesloven.

Tilsynet offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk.

Venlig hilsen

Hanne Østergaard

Kopi er sendt til:
Socialministeriet
Økonomi- og Indenrigsministeriet

Bilag: Sagens oplysninger, herunder uddrag af høringssvar fra Økonomi- og Indenrigsministeriet og Socialministeriet samt regel- og praksisgrundlaget for tilsynets udtalelse.

Bilag

Sagens oplysninger
Tilsynet udtalte den 10. december 2024, at Københavns Kommune handlede i strid med forsyningspligten ved at have ventelister på visitering til midlertidige botilbud. Tilsynet har siden løbende bedt Københavns Kommune redegøre for udviklingen i sagen.

Den 2. april 2025 meddelte tilsynet, at tilsynet på baggrund af borgerrepræsentationens svar ikke gjorde mere i sagen på daværende tidspunkt. Tilsynet lagde i den forbindelse vægt på, at kommunen havde iværksat en række tiltag, der havde til formål at rette op på problemet med ventelister på botilbud. Tilsynet ville dog følge udviklingen i forhold til de iværksatte tiltag.

Københavns Kommune har i den forbindelse sendt status på arbejdet den 1. oktober 2025, den 30. april 2026 og senest den 26. juni 2026.

Følgende fremgår af kommunens status af 30. april 2026:

> **"**I 2025 er antallet af københavnere på interne og eksterne botilbud steget med 86 unikke borgere i forhold til 2024, svarende til 82 årsværk. Antallet er steget som følge af Borgerrepræsentationens prioritering af midler til området, der har muliggjort et øget antal køb af botilbudspladser. Udgifterne til køb af pladser er steget med 274 mio. kr. fra 1.096 mio. kr. i 2024 til 1.370 mio. kr. i 2025 og budgettet for 2026 er foreløbigt steget med yderligere 100 mio. kr.
> […]
>
> Status på antallet af ventende
> Som nævnt ovenfor har forvaltningen som led i den femsporede plan kvalificeret opdelingen af ventende på visitationslisten. Ultimo marts 2026 er der 225 borgere på visitationslisten. Heraf bor 23 borgere allerede på et botilbud, men venter på en plads på et andet botilbud. Desuden har 5 ud af de 225 ventende borgere enten en verserende sag om flytning uden samtykke (§ 129) eller en klagesag i Ankestyrelsen, 4 er registreret fængslet og 4 er indlagt. Indlæggelse af borgere registres dog ikke systematisk, og det er Socialforvaltningens vurdering, at det faktiske antal af indlæggelser er lidt højere.

Der er et fald i antallet af borgere på visitationslisten på 78 siden seneste status til Ankestyrelsen, hvor forvaltningen oplyste, at der var 303 borgere på visitationslisten. De 303 borgere var inklusiv 80 borgere, som ud fra en faglig vurdering var i målgruppen for et andet botilbud, eller havde afvist et konkret tilbud, men ikke givet ønske om fritvalg. Fra 2024 til 2025 er antallet af helårspersoner på botilbud steget med 82, og antallet af unikke borgere i botilbud er steget med 133 personer fra januar 2025 til januar 2026 (note 1). (Note 1 Data vedr. aktivitet i botilbud er hentet fra kommunens fagsystem CURA)

Forventet minimumsniveau for visitationslisten
Socialforvaltningen arbejder på at nedbringe visitationslisten til botilbud til et niveau på ca. 100 borgere, som nævnt i forvaltningens forrige status til Ankestyrelsen.

Minimumsniveauet er estimeret til 100 borgere ud fra en forventning om, at det vil tage ca. 3 måneder, fra en borger er visiteret til botilbud, til borgeren kan flytte ind på et konkret egnet botilbud. Ved et månedligt flow på ca. 34 nyvisiterede borgere vil der konstant være ca. 100 borgere i proces, fra der er foretaget afgørelse om botilbud, til borgeren kan flytte ind på et konkret egnet tilbud.

[…]

Efter en periode, hvor forvaltningen har fået bevilget ekstra midler til køb af pladser og opskaleret køb af eksterne pladser, står det klart for forvaltningen, at der er nogle køb, der tager længere tid end 3 måneder. Længere ventetid kan skyldes, at borgeren er indlagt eller fængslet, eller at forvaltningen må afvente en klagesag, der behandles i Ankestyrelsen, eller en sag om flytning uden samtykke, der behandles i Familieretshuset (§ 129). Desuden kan ventetiden skyldes vanskeligheder med at finde en egnet plads til borgeren i det private marked. Nogle borgersager sendes til match på 10-15 tilbud eller mere uden at dette fører til et match.

[…]

På grund af disse særlige forhold vurderer Socialforvaltningen, at der ud over det strukturelle minimumsniveau for visitationslisten på ca. 100 borgere, også vil være en gruppe borgere, der ikke vil kunne indgå i det løbende flow på visitationslisten, men som

kræver en særskilt tilgang og indsats. Socialforvaltningen arbejder på at blive klogere på denne gruppe af borgere, herunder hvordan matchningstiden for denne gruppe kan nedbringes.

Ventetider for borgere på visitationslisten
Den gennemsnitlige ventetid for borgere på visitationslisten ultimo marts 2026 var 208 dage.

[…]

Når visitationslisten er nedbragt til et minimum, er det forventningen, at ca. 100 borgere vil have ventet op til 6 måneder med en gennemsnitsventetid på ca. 3 måneder, mens den førnævnte gruppe af borgere, som er sværere at matche til et egnet tilbud, vil have en ventetid på over 6 måneder pga. særlige forhold, som beskrives yderligere nedenfor.

Tabel 1: Borgere på visitationslisten pr. ultimo 2026 fordelt efter ventetid

	Antal borgere	Pct
Ventetid under 3 mdr.	89	40 %
Ventetid 3-6 mdr.	40	18 %
6-12 mdr.	58	26 %
Ventetid over 1 år	38	17%

[…]
Det bemærkes, at når borgeren ønsker det, ydes der socialpædagogisk støtte til borgeren i ventetiden.

Endeligt bemærkes det, at forvaltningen i sagsbehandlingen ikke udelukkende prioriterer borgere efter ventetid, men først og fremmest efter behov.

Forventninger til afvikling af visitationslisten
Socialforvaltningen sigter fortsat efter at nedbringe visitationslisten til et minimumsniveau på ca. 100 borgere inden udgangen af 2026 – dog med undtagelse af den førnævnte gruppe af borgere, som på grund af særlige forhold vil have en længere matchningstid – såfremt der ikke i løbet af året opstår yderligere udfordringer, der begrænser intern kapacitet eller udfordringerne med at finde de rette pladser i markedet forværres."

Københavns Kommunen har den 26. juni 2026 sendt en supplerende status, hvoraf det blandt andet fremgår, at:

> ”Ankestyrelsen orienteres derfor om, at Socialudvalget på baggrund af regnskabsprognosen har besluttet at reducere tempoet i køb af eksterne botilbudspladser ift. det niveau, der har været gældende i 2025 og første halvår af 2026. Beslutningen skal ses i lyset af Socialudvalgets forpligtelse til at levere et budget i balance og sikre, at kommunens serviceudgifter holdes inden for budgetlovens rammer.
>
> I resten af 2026 vil Socialforvaltningen derfor skulle foretage en tættere prioritering af køb af botilbudspladser for at begrænse det merforbrug, som Socialforvaltningen forventer på botilbudsområdet.
>
> […]
>
> Temporeduktionen vil omfatte borgere, hvis behov efter forvaltningens faglige vurdering ikke er akut. Borgere med et akut behov for botilbud vil fortsat blive prioriteret, herunder i arbejdet med at finde og købe egnede eksterne botilbudspladser.
>
> Et reduceret købstempo har derfor betydning for hastigheden, hvormed visitationslisten kan nedbringes. Dette indebærer, at flere borgere på visitationslisten må forvente længere ventetid på at få tilbudt en plads, særligt de borgere uden akut behov for en botilbudsplads. Dermed kan kommunen ikke længere sigte mod allerede i 2026 at nedbringe visitationslisten til det niveau, der blev beskrevet i status til Ankestyrelsen pr. 30. april. I stedet forventes det, at der i 2027 vil blive tilført yderlige midler til botilbudsområdet, hvormed forvaltningen sigter mod at nedbringe visitationslisten.”

Tilsynet anmodede den 10. august 2026 Økonomi- og Indenrigsministeriet om en udtalelse.

Følgende fremgår af ministeriets svar af 23. oktober 2026:

> ”Herudover kan Økonomi- og Indenrigsministeriet generelt oplyse, at følgende fremgår af § 21, stk. 1, i den kommunale styrelseslov: ”Udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget i forbindelse med

kommunalbestyrelsens vedtagelser og i overensstemmelse med de reglementer m.v., der er udstedt af kommunalbestyrelsen.

De påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides, og foretager gennem økonomiudvalget indstilling til kommunalbestyrelsen, hvis bevillinger derudover anses for ønskelige eller fornødne."

Bestemmelsen i § 21, stk. 1, 2. pkt., regulerer udvalgenes forpligtelse til at føre bevillingskontrol. Dette indebærer, at et udvalg har pligt til at handle, såfremt der konstateres et udgiftspres på en bevilling, som udvalget har ansvaret for. Udvalget skal således sikre, at de tildelte bevillinger overholdes.

Ved et udgiftspres kan udvalget eksempelvis foretage interne omprioriteringer inden for rammerne af den eksisterende bevilling eller reducere serviceniveauet. Alternativt kan udvalget via økonomiudvalget fremsætte indstilling til kommunalbestyrelsen om en tillægsbevilling.

Det bemærkes i den forbindelse, at kommuner kan fastsætte interne bevillingsregler, der begrænser adgangen til at søge tillægsbevillinger, f.eks. tillægsbevillinger der ikke er finansieret inden for udvalgets tildelte økonomiske rammer til serviceudgifter. Der kan i den sammenhæng f.eks. henvises til Københavns Kommunes regler for bevillingsafgivelse, der fremgår af det vedtagne budget for 2026 (side 148 ff). Kommunalbestyrelsen, der er den øverste bevillingsmyndighed, jf. § 40, stk. 2, i den kommunale styrelseslov, kan altid vælge at fravige sine egne interne bevillingsregler.

Endelig gælder det i øvrigt generelt, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgavevaretagelsen sker inden for de gældende juridiske og økonomiske rammer, der gælder for kommuner.
Det betyder, at kommuner har pligt til at overholde både reglerne i lov om kommunernes styrelse og i den øvrige lovgivning."

Tilsynet anmodede den 10. august 2026 Socialministeriet om en udtalelse.

Følgende fremgår af ministeriets svar af 2. november 2026:

"**Socialministeriets vurdering**

Kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse, jf. servicelovens § 4, indebærer dels en generel forpligtelse til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud og pladser til rådighed, og dels en konkret forpligtelse til at sikre, at den hjælp og støtte, som den enkelte borger efter serviceloven har ret til og krav på, kan leveres.

Den generelle og konkrete forsyningsforpligtelse hænger sammen og skal ses i sammenhæng.

[…]

I forlængelse heraf bemærkes, at det er det klare udgangspunkt for indsatser efter serviceloven, at en indsats skal iværksættes straks efter, at afgørelsen er truffet. Det kan dog efter omstændighederne være foreneligt med forsyningsforpligtelsen, at en borger må vente i en kortere periode på, at et egnet tilbud kan iværksættes. Hvis en kommune ikke umiddelbart kan finde et egnet tilbud, skal kommunen forsøge at stille et alternativt, herunder midlertidigt, tilbud, til rådighed indtil et egnet tilbud kan findes. Alternativt skal kommunen tilbyde anden midlertidig hjælp efter andre bestemmelser, der kan dække borgerens behov i venteperioden.

Hvis en kommune derimod ikke kan opfylde den konkrete forsyningsforpligtelse over for den konkrete borger, kan det være et tegn på, at kommunen ikke overholder den generelle forsyningsforpligtelse.

Det betyder, at en kommune ikke kan tilrettelægge indsatsen på botilbudsområdet på en måde, hvor der løbende kalkuleres med en venteliste.

[…]

Det er således efter Socialministeriets opfattelse ikke foreneligt med servicelovens § 4, hvis en kommune ikke sikrer de nødvendige tilbud og pladser, der skal til for at dække det behov, som opstår i kommunen, og som led heri kalkulerer med en venteliste, der indebærer, at borgere ikke har adgang til den hjælp og støtte, som de efter serviceloven er berettiget til.

Socialministeriet bemærker i forlængelse heraf, at det af det fremsendte materiale fremgår, at Københavns Kommune ikke forventer fuldt ud at afvikle visitationslisten, men derimod oplyser,

at kommunen har indregnet en vedvarende venteliste til botilbud (visitationslisten) i kommunens langsigtede planlægning af kapaciteten på botilbudsområdet med en forventet gennemsnitlig ventetid for den enkelte borger på listen på ca. tre måneder og i visse tilfælde en ventetid på over seks måneder.

Afslutningsvis bemærkes, at Socialministeriet på baggrund af det anførte vurderer, at servicelovens § 4 om forsyningsforpligtelsen er klar, og at kommunalbestyrelsens forpligtelser som følge heraf er fastlagt tydeligt i lovgivningen."

Regler og praksis

Følgende fremgår af servicelovens § 107 om midlertidigt botilbud:

"**§ 107.** Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og
2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte."

Følgende fremgår af servicelovens § 108, stk. 1 og 2 om længerevarende botilbud:

"**§ 108.** Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen."

Forsyningspligt
Kommunen træffer afgørelse om tilbud efter serviceloven. Kommunen har samtidig pligt til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud til rådighed, som der er behov for efter serviceloven.

Følgende fremgår af servicelovens § 3, stk. 1, og § 4:

> "**§ 3.** Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov."

> "**§ 4.** Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov.
> *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.
> *Stk. 3.* Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 2.
> *Stk. 4.* I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det tilbud, som ikke er godkendt af socialtilsynet, og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere 3 uger."

Følgende fremgår af de specielle bemærkninger til §§ 3 og 4 i forslag til lov om social service L 38 af 24. februar 2005:

> "Til § 3
> Bestemmelsen er ny og en konsekvens af strukturaftalen, hvoraf det fremgår, at det alene er kommunalbestyrelsen, som træffer afgørelser om tilbud på det sociale område.

> Til § 4
> Bestemmelsen er ny og en konsekvens af strukturaftalen, hvoraf det fremgår, at det er kommunalbestyrelsen, som i forhold til borgeren alene har forsyningsansvaret for det nødvendige antal pladser i tilbud efter denne lov.

> Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 fastslår generelt for alle tilbud efter loven, hvordan kommunalbestyrelsen kan opfylde sit forsyningsansvar."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger i forslag til lov om social service L 38 af 24. februar 2005:

"*3. Lovforslagets indhold*
Lovforslaget indeholder følgende elementer:

Et samlet kommunalt ansvar for borgeren på det sociale område
Lovforslaget indebærer, at det hidtil delte myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område samles i kommunen.
Lovforslaget indebærer dermed, at den enkelte kommunalbestyrelse får et samlet ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene.
Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner."

Følgende fremgår af pkt. 110 i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven:

"110. Udgangspunktet for administrationen af lov om social service er, at afgørelsen skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunalbestyrelsen, jf. f.eks. Statsforvaltningens tilsynsudtalelse 09/13217, hvor Statsforvaltningen Midtjylland udtalte, at Silkeborg Kommune ikke kunne undlade at iværksætte hjælp tildelt efter servicelovens § 85 til A begrundet i besparelser i kommunen. Det var statsforvaltningens opfattelse, at Silkeborg Kommune havde handlet i strid med serviceloven ved at undlade at iværksætte den tildelte hjælp til A.

Der kan imidlertid gøre sig særlige forhold gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks, ligesom der kan være situationer, hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig. Kan et tilbud ikke iværksættes straks, skal kommunen dog forsøge at finde et alternativt (midlertidigt) tilbud. Tilbudsportalen vil kunne indeholde

alternative tilbud, som kommunen i et samarbejde med ansøgeren vil kunne overveje. Der henvises til Statsforvaltningens udtalelse af 28. juni 2012, hvor Statsforvaltningen Midtjylland udtalte, at det efter omstændighederne ville være i overensstemmelse med servicelovens forsyningsforpligtelse at lade personer, der er bevilget et botilbud efter servicelovens § 108, vente i en kortere periode med henblik på et finde et egnet botilbud. I visse særlige situationer vil der endvidere kunne blive tale om, at der skal opføres et helt nyt botilbud. Det vil også kunne lovliggøre ventetid. I den konkrete sag fandt Statsforvaltningen imidlertid, at Århus Kommune ved at lade personer vente på botilbud i op til 5-6 år tilsidesatte sin forsyningspligt efter serviceloven."

Ventelister
Efter servicelovens § 108, stk. 2, er der mulighed for frit valg af længerevarende botilbud. Servicelovens § 108, stk. 4, giver mulighed for, at der i en bekendtgørelse kan fastsættes nærmere regler om betingelserne for frit valg. Følgende fremgår af stk. 2 og 4:

"**§ 108.** […]
Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

[…]

Stk. 4. Social- og boligministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter stk. 2, og i hvilket omfang bestemmelsen i stk. 2 skal finde anvendelse for personer, der optages i et bestemt botilbud uden samtykke efter § 129 a."

Der er hjemmel i betalingsbekendtgørelsen til at oprette ventelister til botilbud for personer, der ønsker at gøre brug af muligheden for frit valg af botilbud efter § 108, stk. 2, i serviceloven. Betalingsbekendtgørelsen er oprettet blandt andet med hjemmel i servicelovens § 108, stk. 4.

Følgende fremgår af betalingsbekendtgørelsens §§ 11 og 12:

"**§ 11.** Ansøgere, som opfylder betingelserne for at modtage tilbud efter servicelovens § 108, optages efter reglerne i § 12 på en

venteliste i den kommune, hvor det ønskede botilbud ligger. *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen tildeler ledige botilbud efter stk. 1 til de ansøgere, der har størst behov for det pågældende botilbud.

§ 12. Det skal fremgå af kommunens venteliste, om den enkelte ansøger har bopæl i eller uden for kommunen. *Stk. 2.* Ansøgere, der er optaget på ventelisten, jf. stk. 1, skal efter anmodning gøres bekendt med deres placering på ventelisten."

Praksis
Statsforvaltningen Midtjylland (nu det kommunale og regionale tilsyn i Ankestyrelsen) har i flere tilsynsudtalelser udtalt sig om kommunens forsyningspligt. Vi henviser til tilsynets generelle udtalelse af 10. december 2024 for en nærmere gennemgang af disse.

Det fremgår desuden af tilsynets generelle udtalelse af 10. december 2024 om kommunernes forsyningspligt efter serviceloven og barnets lov, at det – på baggrund af pkt. 110 i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven (Vejledning nr. 1 til serviceloven) samt lovforarbejderne til barnets lov, hvor der henvises til retstilstanden i forhold til serviceloven – er tilsynets retsopfattelse, at en afgørelse efter serviceloven som udgangspunkt skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunen.